

unfoldingWord® Greek New Testament

John

Version 0.30

[el-x-koine]

Copyrights and Licensing

unfoldiingWord® Greek New Testament

Date: 2022-10-11

Version: 0.30

Published by: unfoldingWord

unfoldiingWord® Hebrew Bible

Date: 2022-08-18

Version: 2.1.29

Published by: unfoldingWord

Tischendorf Greek New Testament 8th edition

Date: 2019-06-28

Version: 2.7

Published by: Door43

unfoldiingWord® Greek New Testament

Copyright © 2022 by unfoldingWord

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

unfoldiingWord® is a registered trademark of unfoldingWord. Use of the unfoldingWord name or logo requires the written permission of unfoldingWord. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the unfoldingWord® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the unfoldingWord® trademark.

On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by unfoldingWord is available from unfoldiingword.org/ugnt". You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify unfoldingWord regarding your translation of this work, please contact us at unfoldiingword.org/contact.

The unfoldingWord® Greek New Testament is based on the Bunning Heuristic Prototype Greek New Testament, from <https://greekcntr.org/>, which is licensed as CC BY-SA 4.0. You may see the changes that we made at <https://git.door43.org/unfoldiingWord/ugnt>.

Table of Contents

John	4
Chapter 1	4
Chapter 2	5
Chapter 3	5
Chapter 4	6
Chapter 5	8
Chapter 6	9
Chapter 7	11
Chapter 8	12
Chapter 9	13
Chapter 10	14
Chapter 11	15
Chapter 12	17
Chapter 13	18
Chapter 14	19
Chapter 15	19
Chapter 16	20
Chapter 17	21
Chapter 18	22
Chapter 19	23
Chapter 20	24
Chapter 21	25
Tischendorf Greek New Testament 8th edition Contributors	26

John

Chapter 1

1ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. **2**οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. **3**πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἔν ὃ γέγονεν. **4**ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. **5**καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸν οὐ κατέλαβεν.

6ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ Θεού, ὃνομα αὐτῷ Ἰωάννης. **7**οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ. **8**οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. **9**ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.

10ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. **11**εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. **12**ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἔξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὃνομα αὐτοῦ, **13**οἱ οὐκ ἔξι αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.

14καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. **15**Ιωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ, καὶ κέκραγεν λέγων, οὗτος ἦν ὃν εἶπον, ὃ διπέρα μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. **16**ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ, ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος; **17**ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀληθεία διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. **18**Θεὸν οὐδεὶς ἐώρακεν πώποτε; μονογενῆς Θεός, ὃ ὄν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

19καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἰερεῖς καὶ Λευείτας, ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν, σὺ τίς εἶ? **20**καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἡρνήσατο, καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστός. **21**καὶ ἡρώτησαν αὐτόν, τί οὖν? σὺ Ἡλείας εἶ? καὶ λέγει, οὐκ εἰμί. ὁ προφήτης εἶ σύ? καὶ ἀπεκρίθη, οὐ. **22**εἶπαν οὖν αὐτῷ, τίς εἶ? ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς; τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ? **23**ἔφη, ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, καθὼς εἴπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.

24καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων. **25**καὶ ἡρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν αὐτῷ, τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστός, οὐδὲ Ἡλείας, οὐδὲ ὁ προφήτης? **26**ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων, ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι; μέσος ὑμῶν ἔστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, **27**ὁ διπέρα μου ἐρχόμενος, οὗ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὄξιος, ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἴμαντα τοῦ ὑποδήματος. **28**ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννης βαπτίζων.

29τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει, Ἰδε, ὁ Ἄμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἵρων τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου. **30**οὗτός ἐστιν ὁ περὶ τοῦ ἐγώ εἶπον, διπέρα μου ἔρχεται ἀνήρ, ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. **31**κἀγὼ οὐκ ἤδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραὴλ διὰ τοῦτο, ἦλθον ἐγὼ ἐν ὕδατι βαπτίζων. **32**καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων, ὅτι τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. **33**κἀγὼ οὐκ ἤδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἴπεν, ἐφ' ὃν ἂν ἴδης τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. **34**κἀγὼ ἐώρακα καὶ μεμαρτύρηκα, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Γίδης τοῦ Θεοῦ.

35τῇ ἐπαύριον πάλιν ἵστηκε ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. **36**καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει, Ἰδε, ὁ Ἄμνὸς τοῦ Θεοῦ! **37**καὶ ἥκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἡκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.

38στραφεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας, λέγει αὐτοῖς, τί ζητεῖτε? οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, Ῥαββεί (ὅ λέγεται μεθερμηνεύομενον, Διδάσκαλε), ποῦ μένεις? **39**λέγει αὐτοῖς, ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. ἦλθαν οὖν καὶ εἶδαν ποῦ μένει; καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην; ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. **40**ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, εἰς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκολουθησάντων παρὰ Ἰωάννου, καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ. **41**εύρισκει οὗτος πρῶτον τὸν ἀδελφὸν τὸν

ζδιον Σίμωνα, καὶ λέγει αὐτῷ, εύρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, (ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, Χριστός). **42** ἥγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ἐμβλέψας αὐτῷ, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωάννου; σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, (ὅ ἐρμηνεύεται, Πέτρος).

43 τῇ ἐπαύριον ἡθέλησεν ἔξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν; καὶ εύρισκει Φίλιππον, καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀκολούθει μοι.

44 ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. **45** εύρισκει Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ, καὶ λέγει αὐτῷ, δὸν ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εύρήκαμεν Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. **46** καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ, ἐκ Ναζαρὲτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι? λέγει αὐτῷ ὁ Φίλιππος, ἔρχου καὶ ἴδε.

47 εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναήλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ, ἴδε, ἀληθῶς Ἰσραὴλείτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. **48** λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ, πόθεν με γινώσκεις? ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὅντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε. **49** ἀπεκρίθη αὐτῷ Ναθαναήλ, Ῥαββεί, σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ Βασιλεὺς εὗ τοῦ Ἰσραήλ. **50** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι εἰπόν σοι, ὅτι εἶδόν σε ύποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις? μείζω τούτων ὅψη. **51** καὶ λέγει αὐτῷ, ἀμήν, ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὅψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου.

Chapter 2

1 καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. **2** ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. **3** καὶ ὑστερήσαντος οὗνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν, οὗνον οὐκ ἔχουσιν. **4** καὶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, τί ἔμοι καὶ σοί, γύναι? οὕπω ἥκει ἡ ὥρα μου. **5** λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις, ὅτι ἄν λέγῃ ὑμῖν ποιήσατε. **6** ἦσαν δὲ ἐκεῖ λίθιναι ὑδρίαι ἔξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἡ τρεῖς. **7** λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἔως ἄνω. **8** καὶ λέγει αὐτοῖς, ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. οἱ δὲ ἤνεγκαν. **9** ὡς δὲ ἐγένεστο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οὗνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ἥδει πόθεν ἔστιν, οἱ δὲ διάκονοι ἥδεισαν, οἱ ἡντλήκοτες τὸ ὕδωρ, φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος. **10** καὶ λέγει αὐτῷ, πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οὗνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν τὸν ἔλασσον; σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οὗνον ἔως ἅρτι. **11** ταύτην ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ; καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

12 μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καφαρναούμ, αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.

13 καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. **14** καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἰερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς, καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους. **15** καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων, πάντας ἔξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τὰ τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας; καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἔξέχεεν τὰ κέρματα, καὶ τὰς τραπέζας ἀνέτρεψεν. **16** καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν, ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν; μὴ ποιεῖτε τὸν οἴκον τοῦ πατρός μου οἴκον ἐμπορίου. **17** ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἔστιν, ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεται με. **18** ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ, τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς? **19** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. **20** εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, τεσσεράκοντα καὶ ἔξ ἔτεσιν οἰκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν? **21** ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. **22** ὅτε οὖν ἤγερθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ ἐπίστευσαν τῇ Γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

23 ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ Πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὅνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. **24** αὐτὸς δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν αὐτοῖς, διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας. **25** καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου; αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Chapter 3

1 ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων; **2** οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ῥαββεί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήγουσας διδάσκαλος; οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα

ποιεῖν, ἀ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ἦτορ Θεὸς μετ' αὐτοῦ. ³ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀμήν, ἀμήν, λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ιδεῖν τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ⁴λέγει πρὸς αὐτὸν Νικόδημος, πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι, γέρων ὅν? μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι? ⁵ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, ἀμήν, ἀμήν, λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἔξι ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. ⁶τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς, σάρξ ἐστιν; καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος, πνεῦμα ἐστιν. ⁷μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἴπον σοι, δεῖ ύμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. ⁸τὸ πνεῦμα ὃπου θέλει, πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πότεν ἔρχεται, καὶ ποῦ ὑπάγει; οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος. ⁹ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ, πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι? ¹⁰ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις? ¹¹ἀμήν, ἀμήν, λέγω σοι, ὅτι δὲ οἶδαμεν λαλοῦμεν, καὶ δὲ οἴωράκαμεν μαρτυροῦμεν; καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. ¹²εἰ τὰ ἐπίγεια εἴπον ύμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ύμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε? ¹³καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάτης— ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου. ¹⁴καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὑψώσει τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψώθηναι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου, ¹⁵ίνα πᾶς ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον.

¹⁶οὕτως γάρ ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. ¹⁷οὐ γάρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον, ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. ¹⁸ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται. ὁ δὲ μὴ πιστεύων, ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πιεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. ¹⁹αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἡγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς; ἦν γάρ αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα. ²⁰πᾶς γάρ ὁ φαῦλα πράσσων, μισεῖ τὸ φῶς, καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ; ²¹οὐδὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν, ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.

²²μετὰ ταῦτα ἤλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν; καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. ²³ἦν δὲ καὶ ὁ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο. ²⁴οὕπω γάρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.

²⁵ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ. ²⁶καὶ ἤλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ῥαββεί, δός ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἱορδάνου, ὃ σὺ μεμαρτύρηκας, ἵδε, οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. ²⁷ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν, οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν, οὐδὲ ἐν ἐὰν μὴ ἦτορ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. ²⁸αὐτοὶ ύμεις μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἴπον, οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ', ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. ²⁹οὐ ἔχων τὴν νύμφην, νυμφίος ἐστίν; ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἐστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾶ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. ³⁰ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι.

³¹οὐδὲν ἄνωθεν ἔρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστίν. οὐδὲν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς ἐστιν, καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. οὐδὲν τοῦ οὐρανοῦ ἔρχόμενος, ἐπάνω πάντων ἐστίν. ³²οὐδὲν ἔωρακεν καὶ ἥκουσεν, τοῦτο μαρτυρεῖ; καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ, οὐδεὶς λαμβάνει. ³³οὐδὲν λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν, ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν. ³⁴οὐδὲν γάρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς, τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ λαλεῖ; οὐ γάρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ Πνεῦμα. ³⁵οὐδὲν Πατήρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ³⁶οὐ πιστεύων εἰς τὸν Υἱόν, ἔχει ζωὴν αἰώνιον; οὐδὲ ἀπειθῶν τῷ Υἱῷ, οὐδὲ οἴψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὄργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

Chapter 4

¹ώς οὖν ἔγνω ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι, ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἡ Ἰωάννης

²(καίτοι γε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ), ³ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ⁴ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρείας. ⁵ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχὰρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ τῷ Ἰωσήφ, τῷ υἱῷ αὐτοῦ; ⁶ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ; ὥρα ἦν ὡς ἔκτη.

7έρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, δός μοι πεῖν; **8**οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. **9**λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρείτις, πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὃν, παρ' ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς γυναικὸς Σαμαρείτιδος οὕσης? οὐ γὰρ συνχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. **10**ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, εἰ ἦδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἔστιν ὁ λέγων σοι, δός μοι πεῖν, σὺ ἂν ἤτησας αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. **11**λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, κύριε, οὔτε ἀντλῆμα ἔχεις καὶ τὸ φρέαρ ἔστιν βαθύ; πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν? **12**μὴ σὺ μείζων εἴ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἱακώβ, δός ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ? **13**ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν; **14**δός δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει, εἰς τὸν αἰώνα; ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος, ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. **15**λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ, κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν.

16λέγει αὐτῇ, Ὕπαγε, φῶνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθε ἐνθάδε. **17**ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν αὐτῷ, οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, καλῶς εἶπας, ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω; **18**πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις, οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ; τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. **19**λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἰς σύ. **20**οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὅρει τούτῳ προσεκύνησαν, καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἔστιν ὁ τόπος ὃπου προσκυνεῖν δεῖ. **21**λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, πίστευέ μοι, γύναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὅρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις, προσκυνήσετε τῷ Πατρὶ. **22**ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὁ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὁ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἔστιν. **23**ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἔστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ; καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ, τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. **24**Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. **25**λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ, οἴδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός; ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ἄπαντα. **26**λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, ἐγὼ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.

27καὶ ἐπὶ τούτῳ ἥλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει; οὐδεὶς μέντοι εἶπεν, τί ζητεῖς? ἢ, τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς? **28**ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις, **29**δεῦτε ἔδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα; μήτι οὐτός ἔστιν ὁ Χριστός? **30**ἔξηλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

31ἐν τῷ μεταξὺ ἥρωτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες, Ῥαββεί, φάγε. **32**οἱ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἦν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. **33**ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, μή τις ἡνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν? **34**λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἐμὸν βρῶμά ἔστιν ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. **35**οὐχ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἔτι τετράμηνός ἔστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται? ἴδού, λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὄφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαὶ εἰσὶν πρὸς θερισμόν ἥδη. **36**οἱ θερίζων μισθόν, λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. **37**ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἔστιν ἀληθινὸς, ὅτι ἄλλος ἔστιν ὁ σπείρων, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. **38**ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὁ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.

39ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν, διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης, ὅτι εἶπεν μοι πάντα ἀ ἐποίησα. **40**ώς οὖν ἥλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἥρωτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. **41**καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν, διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ; **42**τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον, ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλίαν πιστεύομεν; αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ οἴδαμεν, ὅτι οὐτός ἔστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου.

43μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας, ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν; **44**αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν, ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, τιμὴν οὐκ ἔχει. **45**ὅτε οὖν ἥλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἐωρακότες ὅσα ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ; καὶ αὐτοὶ γὰρ ἥλθον εἰς τὴν ἑορτήν.

46ἥλθεν οὖν πάλιν εἰς τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον. καὶ ἦν τις βασιλικὸς, οὗ ὁ υἱὸς ἡσθένει ἐν Καφαρναούμ. **47**οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἡκεὶ ἐκ τῆς Ιουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἥρώτα ἵνα καταβῇ, καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν; ἥμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν. **48**εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἔδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. **49**λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός, κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίόν μου. **50**λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, πορεύου, οὐ υἱός σου ζῇ. ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ

Ίησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. **51** ἥδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ὑπήντησαν αὐτῷ καὶ ἀπίγγειλαν λέγοντες, ὅτι ὁ παῖς αὐτοῦ ζῇ. **52** ἐπύθετο οὖν τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν ἐν ᾧ κομψότερον ἔσχεν. εἶπον οὖν αὐτῷ, ὅτι ἔχθες ὥραν ἔβδόμην, ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. **53** ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ, ὅτι ἐκείνη τῇ ὥρᾳ ἐν ᾧ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὁ υἱός σου ζῇ; καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. **54** τοῦτο δὲ πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Chapter 5

1 μετὰ ταῦτα ἦν ἔορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. **2** ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ Προβατικῇ κολυμβήθρᾳ, ἡ ἐπιλεγομένη Ἐβραϊστὶ, Βηθζαθά, πέντε στοὰς ἔχουσα. **3** ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν. **4** [Ἄγγελος γάρ κυρίου κατὰ καιρὸν ἐλούετο ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσεν τὸ ὄδωρο; ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὄδατος ύγιης ἐγίνετο οἴω δῆποτ' οὖν κατείχετο νοσήματι.] **5** ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἔκει, τριάκοντα ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. **6** τοῦτον ἴδων ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἥδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ, Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι; **7** ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὄδωρο, βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν; ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. **8** λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἔγειρε, ἄρον τὸν κράβαττόν σου, καὶ περιπάτει. **9** καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρε τὸν κράβαττον αὐτοῦ, καὶ περιεπάτει.

Ἔν δὲ Σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. **10** ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ, Σάββατον ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστί σοι ἄραι τὸν κράβαττον σου. **11** ὁ δὲ ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ὁ ποιήσας με ύγιη, ἐκεῖνός μoi εἶπεν, ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. **12** ἡρώτησαν αὐτόν, τίς ἔστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι, ἄρον καὶ περιπάτει? **13** ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ἤδει τίς ἔστιν, ὁ γάρ Ἰησοῦς ἔξενευσεν, ὅχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. **14** μετὰ ταῦτα εύρισκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἡδε, ὑγιῆς γέγονας; μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοι τι γένηται. **15** ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἀνήγγειλεν τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι Ἰησοῦς ἔστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ύγιη. **16** καὶ διὰ τοῦτο, ἐδίωκον οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν Σαββάτῳ. **17** ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, ὁ Πατὴρ μου ἔως ἅρτη ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. **18** διὰ τοῦτο οὖν, μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυε τὸ Σάββατον, ἀλλὰ καὶ Πατέρα ἕδιον ἔλεγε τὸν Θεόν, ἵσον ἔαυτὸν ποιῶν τῷ Θεῷ.

19 ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ Υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἔαυτοῦ οὐδὲν, ἐὰν μή τι βλέπῃ τὸν Πατέρα ποιοῦντα; ἀ γάρ ἀν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ Υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. **20** ὁ γάρ Πατὴρ φιλεῖ τὸν Υἱὸν, καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἀ αὐτὸς ποιεῖ; καὶ μειζόνα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. **21** ὥσπερ γάρ ὁ Πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ Υἱὸς, οὓς θέλει ζωοποιεῖ. **22** οὐδὲ γάρ ὁ Πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ Υἱῷ, **23** ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν Υἱὸν, καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα. ὁ μὴ τιμῶν τὸν Υἱὸν, οὐ τιμᾷ τὸν Πατέρα, τὸν πέμψαντα αὐτόν. **24** ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων, καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.

25 ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν. **26** ὥσπερ γάρ ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἔαυτῷ, οὕτως καὶ τῷ Υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν, ἔχειν ἐν ἔαυτῷ; **27** καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι Υἱὸς Ἀνθρώπου ἐστίν. **28** μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾧ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, **29** καὶ ἐκπορεύονται, οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς; οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες, εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

30 οὐ δύναμαι ἐγώ ποιεῖν ἀπ' ἔμαυτοῦ οὐδέν; καθὼς ἀκούω, κρίνω; καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν, ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.

31 ἐὰν ἐγώ μαρτυρῶ περὶ ἔμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής. **32** ἄλλος ἔστιν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οὗδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. **33** ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ. **34** ἐγώ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω, ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. **35** ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιομένος καὶ φαίνων; ὑμεῖς δὲ ἡθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. **36** ἐγώ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου; τὰ γάρ ἔργα ἀ δέδωκέν μοι ὁ Πατὴρ, ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα ἀ ποιῶ,

μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ, ὅτι ὁ Πατήρ με ἀπέσταλκεν. ³⁷καὶ ὁ πέμψας με Πατήρ, ἐκεῖνος μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ. οὕτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε. ³⁸καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν μένοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.

³⁹ἐραυνᾶτε τὰς Γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναι εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ; ⁴⁰καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με, ἵνα ζωὴν ἔχητε. ⁴¹δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω, ⁴²ἀλλὰ ἔγνωκα ύμᾶς, ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ⁴³ἔγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὄνόματι τοῦ Πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με; ἐὰν ἀλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὄνόματι τῷ ἴδιῳ, ἐκεῖνον λήμψεσθε. ⁴⁴πῶς δύνασθε ύμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ, οὐ ζητεῖτε? ⁴⁵μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ύμῶν πρὸς τὸν Πατέρα. ἔστιν ὁ κατηγορῶν ύμῶν Μωϋσῆς, εἰς ὃν ύμεῖς ἥλπίκατε. ⁴⁶εὶ γάρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοὶ; περὶ γάρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. ⁴⁷εὶ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ρήμασιν πιστεύσετε?

5:4 [1]

Chapter 6

¹μετὰ ταῦτα, ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος. ²ἡκολούθει δὲ αὐτῷ ὅχλος πολὺς, ὅτι ἐθεώρουν τὰ σημεῖα ἡ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. ³ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὅρος Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ⁴ἥν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα, ἡ ἑορτὴ τῶν Ιουδαίων. ⁵ἐπάρας οὖν τοὺς ὄφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὅχλος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν, λέγει πρὸς Φίλιππον, πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους, ἵνα φάγωσιν οὗτοι? ⁶τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν; αὐτὸς γάρ ἥδει τί ἔμελεν ποιεῖν. ⁷ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος, διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος βραχύ τι λάβῃ. ⁸λέγει αὐτῷ εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, ⁹ἔστιν παιδάριον ὥδε, ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὄψαρια, ἀλλὰ ταῦτα τί ἔστιν εἰς τοσούτους? ¹⁰εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες, τὸν ἀριθμὸν ὧς πεντακισχίλιοι. ¹¹ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εύχαριστήσας, διέδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις; ὅμοιώς καὶ ἐκ τῶν ὄψαριών, δοσὸν ἥθελον. ¹²ώς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. ¹³συνήγαγον οὖν καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἡ ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν. ¹⁴οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ἔλεγον, ὅτι οὗτός ἔστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.

¹⁵Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἀρπάζειν αὐτὸν, ἵνα ποιήσωσιν βασιλέα, ἀνεχώρησεν πάλιν εἰς τὸ ὅρος αὐτὸς μόνος.

¹⁶ώς δὲ ὄψια ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ¹⁷καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καφαρναούμ. καὶ σκοτίᾳ ἥδη ἐγεγόνει, καὶ οὕτω ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. ¹⁸ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγέρετο. ¹⁹ἔληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι πέντε ἡ τριάκοντα, θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. ²⁰ό δὲ λέγει αὐτοῖς, ἐγώ εἰμι; μὴ φοβεῖσθε. ²¹ἥθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.

²²τῇ ἐπαύριον ὁ ὅχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ, εἰ μὴ ἔν, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον; ²³ἄλλα ἥθεν πλοῖα ἐκ Τιβεριάδος, ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον, εύχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου. ²⁴ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὅχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοιάρια, καὶ ἤλθον εἰς Καφαρναούμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.

²⁵καὶ εύρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, Ραββεί, πότε ὥδε γέγονας? ²⁶ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ζητεῖτε με, οὐχ ὅτι εἰδετε σημεῖα, ἀλλ᾽ ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε.

²⁷ἔργαζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἦν ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου ύμῶν δώσει; τοῦτον γάρ ὁ Πατήρ ἐσφράγισεν ὁ Θεός. ²⁸εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, τί ποιῶμεν, ἵνα ἔργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ? ²⁹ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, τοῦτό ἔστιν τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα

πιστεύητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. **30**εἶπον οὖν αὐτῷ, τί οὗν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἔδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί ἔργάζῃ? **31**οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἑρήμῳ, καθὼς ἐστιν γεγραμμένον, ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. **32**εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ Πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. **33**ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. **34**εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν, κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.

35εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς; ὁ ἑρχόμενος πρὸς ἐμὲ, οὐ μὴ πεινάσῃ; καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε. **36**ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατε με καὶ οὐ πιστεύετε. **37**πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ Πατήρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἑρχόμενον πρός ἐμὲ, οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. **38**ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πεμψαντός με. **39**τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πεμψαντός με, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκεν μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **40**τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν Υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον; καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

41ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβάτης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. **42**καὶ ἔλεγον, οὐχ οὕτος ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗντος ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς νῦν λέγει, ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα? **43**ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. **44**οὔδεις δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ὁ Πατήρ, ὁ πέμψας με, ἐλκύσῃ αὐτόν, κάγω ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **45**ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις, καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ Θεοῦ. πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ μαθὼν, ἔρχεται πρὸς ἐμέ. **46**οὐχ ὅτι τὸν Πατέρα ἔώρακέν τις, εἰ μὴ ὁ ὕν παρὰ τοῦ Θεοῦ; οὔτος ἔώρακεν τὸν Πατέρα. **47**ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον. **48**ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. **49**οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἑρήμῳ τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον. **50**οὕτος ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ. **51**ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάτης; ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται εἰς τὸν αἰώνα; καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σάρξ μού ἐστιν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.

52ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, πῶς δύναται οὕτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν? **53**εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου, καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. **54**οἱ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κάγω ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **55**ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθής ἐστι βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθής ἐστι πόσις. **56**οἱ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν ἐμοὶ μένει, κάγὼ ἐν αὐτῷ. **57**καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν Πατήρ, κάγω ζῶ διὰ τὸν Πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με, κάκενος ζήσει δι' ἐμέ. **58**οὕτος ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβάτης, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες καὶ ἀπέθανον; οἱ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσει εἰς τὸν αἰώνα. **59**ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ, διδάσκων ἐν Καφαρναούμ.

60πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον, σκληρός ἐστιν ὁ λόγος οὗτος; τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν?

61εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει? **62**ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου, ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον? **63**τὸ Πνεῦμα ἐστιν τὸ ζῷοποιοῦν; ἡ σάρξ οὐκ ὡφελεῖ οὐδέν. τὰ ρήματα ἀ· ἐγώ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν. **64**ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες, οἵ οὐ πιστεύουσιν. ἥδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἵ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. **65**καὶ ἔλεγεν, διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με, ἐὰν μὴ ἡ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ Πατρός.

66ἐκ τούτου πολλοὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὄπιστα, καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. **67**εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν? **68**ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ρήματα ζωῆς αἰώνιου ἔχεις; **69**καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνῶκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Ἄγιος τοῦ Θεοῦ. **70**ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, οὐκ ἐγώ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἔξελεξάμην, καὶ ἐξ ὑμῶν εἰς διάβολός ἐστιν? **71**ἔλεγεν δὲ τὸν Ιούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου; οὗτος γὰρ ἔμελλεν παραδιδόναι αὐτόν, εἰς ἐκ τῶν δώδεκα.

Chapter 7

1καὶ μετὰ ταῦτα, περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ; οὐ γάρ ἥθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. **2**ἡν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπιηγία. **3**εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, μετάβηθι ἐντεῦθεν, καὶ ὑπαγεί εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταὶ σου θεωρήσουσιν σοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖς. **4**οὐδὲς γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. **5**οὐδὲ γάρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτὸν. **6**λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὕπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ύμετερος πάντοτέ ἐστιν ἔστιν. **7**οὐ δύναται οἱ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. **8**ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν; ἐγὼ οὕπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἐμὸς καιρὸς οὕπω πεπλήρωται. **9**ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

10ώς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη, οὐ φανερῶς, ἀλλὰ ὡς ἐν κρυπτῷ. **11**οἱ οὓς Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ ἔλεγον, ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος? **12**καὶ γογγυσμὸς περὶ αὐτοῦ ἦν πολὺς ἐν τοῖς ὄχλοις. οἱ μὲν ἔλεγον, ὅτι ἀγαθός ἐστιν; ἄλλοι δὲ ἔλεγον, οὐ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. **13**οὐδὲς μέντοι παρρησίᾳ ἔλαλει περὶ αὐτοῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

14ἥδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης, ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν. **15**ἐθαύμαζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες, πῶς οὗτος γράμματα οἴδεν, μὴ μεμαθηκώς? **16**ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἐστιν ἐμὴ, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με. **17**ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. **18**οὐδὲν ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶν, τὴν δόξαν τὴν ἴδιαν ζητεῖ; ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτὸν, οὗτος ἀληθής ἐστιν, καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἐστιν.

19οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον, καὶ οὐδεὶς ἔξ οὐμῶν ποιεῖ τὸν νόμον; τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι? **20**ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος, δαιμόνιον ἔχεις; τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι? **21**ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε. **22**διὰ τοῦτο Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν (οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστὶν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων), καὶ ἐν Σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. **23**εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν Σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωϋσέως, ἐμοὶ χολάτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν Σαββάτῳ? **24**μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνετε.

25ἔλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμειτῶν, οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι? **26**καὶ ἵδε, παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν; μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός? **27**ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. **28**ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων Ἰησοῦς, καὶ λέγων, κάμε οἴδατε, καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί; καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. **29**ἐγὼ οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι, κάκεῖνός με ἀπέστειλεν. **30**ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χειρα, ὅτι οὕτως ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. **31**ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔλεγον, ὁ Χριστὸς, ὅταν ἔλθῃ, μὴ πλείονα σημεῖα ποιήσει ὡν οὗτος ἐποίησεν?

32ἥκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ὑπηρέτας, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. **33**εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, ἔτι χρόνον μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. **34**ζητήσετε με, καὶ οὐχ εύρήσετε; καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς, οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. **35**εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἔαυτούς, ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς οὐχ εύρήσομεν αὐτόν? μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι, καὶ διδάσκειν τοὺς "Ἐλληνας"? **36**τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος ὃν εἶπε, ζητήσετε με, καὶ οὐχ εύρήσετε; καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

37ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς ἵστηκε ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔκραξεν λέγων, ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω. **38**οἱ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ Γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥέουσσοιν ὕδατος ζῶντος. **39**τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ Πνεύματος, οὗ ἔμελλον λαμβάνειν, οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτὸν; οὕτω γάρ ἦν Πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη.

40ἐκ τοῦ ὄχλου οὖν, ἀκούσαντες τῶν λόγων τούτων, ἔλεγον, οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης; **41**ἄλλοι ἔλεγον, οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. οἱ δὲ ἔλεγον, μὴ γάρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται? **42**οὐχ ἡ Γραφὴ εἶπεν, ὅτι ἐκ τοῦ

σπέρματος Δαυεὶδ, καὶ ἀπὸ Βηθλέεμ, τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαυεὶδ, ἔρχεται ὁ Χριστός? ⁴³ σχίσμα οὖν ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν. ⁴⁴ τινὲς δὲ ἥθελον ἔξι αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.

⁴⁵ ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, διὰ τί οὐκ ἡγάγετε αὐτόν;

⁴⁶ ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, οὐδέποτε ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος. ⁴⁷ ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι, μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε? ⁴⁸ μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν, ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων? ⁴⁹ ἀλλὰ ὁ ὄχλος οὗτος, ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον, ἐπάρατοί εἰσιν. ⁵⁰ λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὃ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν πρότερον, εἴς ὃν ἔξι αὐτῶν, ⁵¹ μή ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ, καὶ γνῷ τί ποιεῖ?

⁵² ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ? ἐραύνησον καὶ ἴδε, ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγείρεται. ⁵³ [Καὶ ἐπορεύθησαν ἔκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ;

7:53 [1]

Chapter 8

¹ [1] Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὅρος τῶν Ἐλαιῶν. ² Ὁρθρου δὲ πάλιν παραγίνεται εἰς τὸ ἱερόν καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἥρχετο πρὸς αὐτόν. ³ Ἀγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐν μοιχείᾳ γυναῖκα εἰλημμένην; καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ ⁴ λέγουσιν αὐτῷ ἐκπειράζοντες αὐτὸν οἱ ἵερεῖς ἵνα ἔχωσιν κατηγορίαν αὐτοῦ Διδάσκαλε αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπ' αὐτοφόρῳ μοιχευομένη. ⁵ Μωσῆς δὲ ἐν τῷ νόμῳ ἐκέλευσεν τὰς τοιαύτας λιθάζειν; σὺ δὲ νῦν τί λέγεις? ⁶ Ο δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν εἰς τὴν γῆν. ⁷ Ως δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες ἀνέκυψεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος ἐπ' αὐτὴν βαλέτω λίθον. ⁸ Καὶ πάλιν κατακύψας τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν εἰς τὴν γῆν. ⁹ Ἐκαστος δέ τῶν Ἰουδαίων ἐξήρχετο ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ὥστε πάντας ἐξελθεῖν; καὶ κατελείφθη μόνος καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὗσα. ¹⁰ Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τῇ γυναικὶ Ποῦ εἰσιν? Οὐδείς σε κατέκρινεν? ¹¹ Κάκεινη εἶπεν αὐτῷ; Οὐδείς κύριε. ὃ δὲ εἶπεν Οὐδὲς ἐγώ σε κατακρίνω; Ὅπαγε ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἀμάρτανε.]

¹² πάλιν οὖν αὐτοῖς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς λέγων, ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου; ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. ¹³ εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς; ή μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. ¹⁴ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἐγώ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἔστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω. ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω. ¹⁵ ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε; ἐγώ οὐ κρίνω οὐδένα. ¹⁶ καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθινὴ ἔστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγώ καὶ ὁ πέμψας με Πατήρ. ¹⁷ καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται, ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἔστιν. ¹⁸ ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με Πατήρ. ¹⁹ ἐλεγον οὖν αὐτῷ, ποῦ ἔστιν ὁ πατήρ σου? ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, οὔτε ἐμὲ οἴδατε, οὔτε τὸν Πατέρα μου. εἰ ἐμὲ ἤδειτε, καὶ τὸν Πατέρα μου ἂν ἤδειτε. ²⁰ ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ; καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὕπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.

²¹ εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς, ἐγώ ὑπάγω καὶ ζητήσετε με, καὶ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε; ὅπου ἐγώ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. ²² ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, μήτι ἀποκτενεῖ ἕαυτὸν, ὅτι λέγει, ὅπου ἐγώ ὑπάγω ὑμεῖς, οὐ δύνασθε ἐλθεῖν? ²³ καὶ ἐλεγεν αὐτοῖς, ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγώ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί; ὑμεῖς ἐκ τούτου τοῦ κόσμου ἐστέ, ἐγώ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. ²⁴ εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν; ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν. ²⁵ ἐλεγον οὖν αὐτῷ, σὺ τίς εἶ? εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν? ²⁶ πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν; ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἔστιν, κάγὼ ἀ ἡκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον. ²⁷ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν Πατέρα αὐτοῖς ἐλεγεν. ²⁸ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ὅταν ὑψώσητε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ Πατήρ, ταῦτα λαλῶ. ²⁹ καὶ ὁ πέμψας με, μετ' ἐμοῦ ἐστιν, οὐκ ἀφῆκέν με μόνον, ὅτι ἐγώ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. ³⁰ ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν.

31 ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους, ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μού ἔστε. **32** καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. **33** ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν, σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε; πῶς σὺ λέγεις, ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε;

34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν, δοῦλός ἐστιν τῆς ἀμαρτίας. **35** ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα, ὁ Υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. **36** ἔλεγεν οὖν ὁ Υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὅντας ἐλεύθεροι ἐσεσθε. **37** οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε, ἀλλὰ ζητεῖτε με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. **38** ἂν ἐγὼ ἔώρακα παρὰ τῷ Πατρὶ, λαλῶ; καὶ ὑμεῖς οὖν ἂν ἡκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς, ποιεῖτε.

39 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε; **40** νῦν δὲ ζητεῖτε με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἢν ἥκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ; τοῦτο Ἀβραάμ οὐκ ἐποίησεν. **41** ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπαν οὖν αὐτῷ, ὑμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα; ἔνα Πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν. **42** εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, εἰ ὁ Θεὸς Πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἡγαπᾶτε ἂν ἐμέ, ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἦκα; οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν.

43 διὰ τί τὴν λαλίαν τὴν ἀμὴν οὐ γινώσκετε? ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. **44** ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἴδιων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶν, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. **45** ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετε μοι! **46** τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἀμαρτίας? εἰ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι? **47** ὁ ὧν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τὰ ρήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει; διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστε.

48 ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ, οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εῖστι σὺ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις?

49 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετε με. **50** ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου; ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. **51** ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν ἐμὸν λόγον τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. **52** εἶπον αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραάμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις, ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. **53** μὴ σὺ μείζων εἰς τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, δοῦτος ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον! τίνα σεαυτὸν ποιεῖς? **54** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, ἐγὼ διοξάσω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἔστιν; ἔστιν ὁ Πατὴρ μου ὁ διοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε, ὅτι Θεὸς ἡμῶν ἔστιν; **55** καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν; καὶ εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῖν ψεύστης. ἀλλὰ οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. **56** Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἡγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἴδεν καὶ ἐχάρη. **57** εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν, πεντήκοντα ἔτη οὕπω ἔχεις, καὶ Ἀβραάμ ἐώρακας? **58** εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμί. **59** ἤραν οὖν λίθους, ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν; Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

8:1 [\[1\]](#)

Chapter 9

1 καὶ παράγων, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. **2** καὶ ἡρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, Ὦ φαββεί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ? **3** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, οὔτε οὗτος ἡμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. **4** ἡμᾶς δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με, ἔως ἡμέρα ἔστιν; ἐρχεται νῦν, ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. **5** ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὡς, φῶς εἰμὶ τοῦ κόσμου. **6** ταῦτα εἰπών, ἐπτυσσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς. **7** καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὕπαγε, νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ (ὅ ἐρμηνεύεται, ἀπεσταλμένος). ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἤλθεν βλέπων. **8** οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι προσαίτης ἦν ἐλεγον, οὐχ οὗτός ἔστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαίτων? **9** ἄλλοι ἐλέγον, ὅτι οὗτός ἔστιν, ἄλλοι ἐλέγον, οὐχί, ἀλλὰ ὅμοιος αὐτῷ ἔστιν. ἐκεῖνος ἐλεγεν, ὅτι ἐγὼ εἰμί. **10** ἐλεγον οὖν αὐτῷ, πῶς ἡνεώχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; **11** ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, ὁ ἄνθρωπος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν, καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπέν μοι, ὅτι ὕπαγε εἰς τὸν Σιλωάμ καὶ νίψαι. ἀπελθὼν οὖν καὶ νιψάμενος, ἀνέβλεψα. **12** καὶ εἶπαν αὐτῷ, ποῦ ἔστιν ἐκεῖνος? λέγει, οὐκ οἶδα.

13ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν. **14**Ἓν δὲ Σάββατον ἐν ἡ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὄφθαλμούς. **15**πάλιν οὖν ἡρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, πηλὸν ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς ὄφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. **16**ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές, οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ Θεοῦ ὁ ἀνθρωπός, ὅτι τὸ Σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον, πῶς δύναται ἀνθρωπός ἀμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν? καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. **17**λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν, τί σὺ λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἡνέῳξεν σου τοὺς ὄφθαλμούς? ὁ δὲ εἶπεν, ὅτι προφήτης ἔστιν.

18οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν, ἔως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος. **19**καὶ ἡρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες, οὗτός ἔστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη? πῶς οὖν βλέπει ἄρτι? **20**ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπαν, οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἔστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν, καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη. **21**πῶς δὲ νῦν βλέπει, οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὄφθαλμούς, ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν; αὐτὸν ἐρωτήσατε, ἥλικίαν ἔχει, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. **22**ταῦτα εἶπαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους; ἥδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα ἔάν τις αὐτὸν ὄμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. **23**διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπαν, ὅτι ἥλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐπερωτήσατε.

24ἐφώνησαν οὖν τὸν ἀνθρωπὸν ἐκ δευτέρου ὃς ἦν τυφλὸς, καὶ εἶπαν αὐτῷ, δὸς δόξαν τῷ Θεῷ; ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι οὗτος ὁ ἀνθρωπὸς ἀμαρτωλός ἔστιν. **25**ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος, εἰ ἀμαρτωλός ἔστιν οὐκ οἴδα. ἐν οἴδα, ὅτι τυφλὸς ὁν, ἄρτι βλέπω. **26**εἶπον οὖν αὐτῷ, τί ἐποίησέν σοι? πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὄφθαλμούς? **27**ἀπεκρίθη αὐτοῖς, εἶπον ὑμῖν ἥδη, καὶ οὐκ ἥκούσατε. τί πάλιν θέλετε ἀκούειν? μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι? **28**καὶ ἐλοιδόρησαν αὐτὸν, καὶ εἶπαν, σὺ μαθητὴς εἴ ἐκεῖνου; ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί. **29**ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ Θεός; τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἔστιν. **30**ἀπεκρίθη ὁ ἀνθρωπὸς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ἐν τούτῳ γὰρ τὸ θαυμαστόν ἔστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἔστιν, καὶ ἤνοιξέν μου τοὺς ὄφθαλμούς. **31**οἴδαμεν ὅτι ἀμαρτωλῶν ὁ Θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἔάν τις θεοσεβῆς ἦ, καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῆι, τούτου ἀκούει. **32**ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἥκούσθη, ὅτι ἡνέῳξέν τις ὄφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου. **33**εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἥδύνατο ποιεῖν οὐδέν. **34**ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, ἐν ἀμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς? καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω.

35ἥκουσεν Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εύρων αὐτὸν εἶπεν, σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου?

36ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, καὶ τίς ἔστιν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτὸν? **37**εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐώρακας αὐτὸν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἔστιν. **38**ό δὲ ἔφη, πιστεύω, Κύριε; καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. **39**καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἥλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες, βλέπωσιν; καὶ οἱ βλέποντες, τυφλοὶ γένωνται. **40**ἥκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ εἶπον αὐτῷ, μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν? **41**εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς, εἰ τυφλοὶ ἔτε, οὐκ ἄν εἴχετε ἀμαρτίαν; νῦν δὲ λέγετε, ὅτι βλέπομεν, ἡ ἀμαρτία ὑμῶν μένει.

Chapter 10

1ἀμήν, ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἔστιν καὶ ληστής. **2**ό δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας, ποιμὴν ἔστιν τῶν προβάτων. **3**τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει αὐτά. **4**ὅταν τὰ ἴδια πάντα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται; καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ. **5**ἀλλοτριῶν δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλλοτριῶν τὴν φωνήν. **6**ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν, ἂ ἐλάλει αὐτοῖς.

7εἶπεν οὖν αὐτοῖς πάλιν ὁ Ἰησοῦς, ἀμήν, ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. **8**πάντες ὅσοι ἥλθον πρὸ ἐμοῦ κλέπται εἰσὶν καὶ λησταί, ἀλλ' οὐκ ἥκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. **9**ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα; δι' ἐμοῦ ἔάν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομήν εύρησει. **10**ό κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ, καὶ θύσῃ, καὶ ἀπολέσῃ. ἐγὼ ἥλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν, καὶ περισσὸν ἔχωσιν.

11ἐγὼ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τιθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων; **12**ό μισθωτὸς καὶ οὐκ ὕν ποιμὴν, οὗ οὐκ ἔστιν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον, καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ

λύκος ἀρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει, ¹³ὅτι μισθωτός ἐστιν καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. ¹⁴Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός; καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ, καὶ γινώσκουσί με τὰ ἐμά. ¹⁵Καθὼς γινώσκει με ὁ Πατὴρ, κἀγώ γινώσκω τὸν Πατέρα; καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. ¹⁶Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἐστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης; κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν, καὶ γενήσονται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. ¹⁷Διὰ τοῦτο, με ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγώ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. ¹⁸Οὐδεὶς ἡρεν αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγώ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἔξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἔξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ Πατρός μου.

¹⁹Σχίσμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, διὰ τοὺς λόγους τούτους. ²⁰Ἐλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, δαιμόνιον ἔχει, καὶ μαίνεται; τί αὐτοῦ ἀκούετε? ²¹Ἄλλοι ἔλεγον, ταῦτα τὰ ρήματα οὐκ ἐστιν δαιμονιζομένου. μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὄφθαλμοὺς ἀνοῖξαι?

²²Ἐγένετο τότε τὰ ἐνκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις. χειμῶν ἦν, ²³καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ, ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶνος. ²⁴Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, ἔως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις? εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ. ²⁵Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε. τὰ ἔργα ἃ ἐγώ ποιῶ ἐν τῷ ὄντοτε τοῦ Πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ, ²⁶ἄλλα ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἡμῶν. ²⁷Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούουσιν, κἀγώ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσιν μοι; ²⁸κἀγώ δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται, εἰς τὸν αἰώνα, καὶ οὐχ ἀρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. ²⁹Ο Πατήρ μου δὲ δέδωκέν μοι, πάντων μείζων ἐστιν, καὶ οὐδεὶς δύναται ἀρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Πατρός. ³⁰Ἐγώ καὶ ὁ Πατὴρ ἔν ἐσμεν.

³¹Ἐβάστασαν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. ³²Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, πολλὰ ἔργα καλὰ ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ Πατρός; διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον, ἐμὲ λιθάζετε? ³³Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ, ἄνθρωπος ὁν, ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. ³⁴Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, οὐκ ἐστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπα, θεοί ἐστε? ³⁵Εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο (καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ Γραφή), ³⁶ὄν τοι οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ Πατρός μου, μὴ πιστεύετε, ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον, Υἱὸς τοῦ Θεοῦ είμι? ³⁷Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ Πατρός μου, μὴ πιστεύετε μοι; ³⁸Εἰ δὲ ποιῶ, κανὸν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύετε, ἵνα γνῶτε καὶ γινώσκητε, ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ Πατὴρ, κἀγώ ἐν τῷ Πατρί. ³⁹Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πάλιν πιάσαι, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

⁴⁰Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ.

⁴¹Καὶ πολλοὶ ἡλθον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλεγον, ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν; πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν. ⁴²Καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.

Chapter 11

¹Ἔν δέ τις ἀσθενῶν Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας ἐκ τῆς κώμης Μαρίας, καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ²Ἔν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρῳ, καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς, ἦς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἡσθένει. ³Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι, Κύριε, ἤδε, ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. ⁴Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἐστιν πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς. ⁵Ὕγαπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, καὶ τὸν Λάζαρον. ⁶Ως οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας. ⁷Ἐπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς, ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. ⁸Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ, Ραββεί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ? ⁹Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, οὐχὶ δώδεκα ὥραι εἰσιν τῆς ἡμέρας? ἔάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει; ¹⁰Ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτὶ, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἐστιν ἐν αὐτῷ. ¹¹Ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται; ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἔξυπνίσω αὐτόν. ¹²Εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτῷ, Κύριε, εἰ κεκοίμηται σωθήσεται. ¹³Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὑπνου λέγει. ¹⁴Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ, Λάζαρος ἀπέθανεν. ¹⁵Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσῃς, ὅτι οὐκ ἡμην ἐκεῖ; ἀλλὰ ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. ¹⁶Εἶπεν οὖν Θωμᾶς, ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συνμαθηταῖς, ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

17 ἔλθων οὖν, ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν, τέσσαρας ἡδη ἡμέρας ᾔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. **18** ἦν δὲ ἡ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων, ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε. **19** πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὴν Μάρθαν καὶ Μαριὰμ, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. **20** ἦν οὖν Μάρθα ὡς, ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ; Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. **21** εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἡς ὕδε, οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου. **22** ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα, ὅτι ὄσα ἀν τὸν Θεὸν, δώσει σοι ὁ Θεός. **23** λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. **24** λέγει αὐτῷ ἡ Μάρθα, οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **25** εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή; ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καὶ ἀποθάνῃ, ζήσεται; **26** καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο? **27** λέγει αὐτῷ, ναί, Κύριε; ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος.

28 καὶ τοῦτο εἰποῦσα ἀπῆλθεν, καὶ ἐφώνησεν Μαριὰμ, τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρᾳ εἰποῦσα, ὁ διδάσκαλος πάρεστιν, καὶ φωνεῖ σε. **29** ἐκείνη δὲ ὡς ἤκουσεν, ἤγέρθη ταχὺ καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν. **30** οὕπια δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἔτι ἐν τῷ τόπῳ ὃπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. **31** οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὅντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαριὰμ ὅτι, ταχέως ἀνέστη καὶ ἔξηλθεν, ἡκολούθησαν αὐτῇ, δόξαντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον, ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. **32** ἦν οὖν Μαριὰμ, ὡς ἤλθεν ὅπου ἦν Ἰησοῦς, ἴδούσα αὐτὸν, ἔπεσεν αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῷ, Κύριε, εἰ ἡς ὕδε, οὐκ ἂν μου ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός. **33** Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν, καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν. **34** καὶ εἶπεν, ποῦ τεθείκατε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ, Κύριε, ἔρχου καὶ ἵδε. **35** ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς, **36** ἐλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, ἵδε, πῶς ἐφίλει αὐτόν! **37** τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, οὐκ ἐδύνατο οὗτος, ὁ ἀνοίξας τοὺς ὄφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;

38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἔαυτῷ, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον. ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. **39** λέγει ὁ Ἰησοῦς, ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τετελευτηκότος Μάρθα, Κύριε, ἡδη ὅζει, τεταρταῖος γάρ ἐστιν. **40** λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, οὐκ εἴπον σοι, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὅψη τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ? **41** ἥραν οὖν τὸν λίθον. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἥρεν τοὺς ὄφθαλμοὺς ἄνω, καὶ εἶπεν, Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. **42** ἐγὼ δὲ ἡδειν ὅτι πάντοτε μου ἀκούεις, ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα, εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας. **43** καὶ ταῦτα εἰπὼν, φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν, Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. **44** ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε αὐτὸν ὑπάγειν.

45 πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαριὰμ, καὶ θεασάμενοι ἀ ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν; **46** τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἀ ἐποίησεν Ἰησοῦς. **47** συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι Συνέδριον, καὶ ἔλεγον, τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἀνθρωπὸς πολλὰ ποιεῖ σημεῖα; **48** ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτὸν, καὶ ἔλεύσονται οἱ Ψωμαῖοι, καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. **49** εἶς δέ τις ἐξ αὐτῶν, Καΐάφας ἀρχιερεὺς ὃν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς, ὑμεῖς οὐκ οὐδατε οὐδέν! **50** οὐδὲ λογίζεσθε, ὅτι συμφέρει ύμῖν ἵνα εἶς ἀνθρωπὸς ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. **51** τοῦτο δὲ ἀφ' ἐαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὃν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, ἐπροφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους; **52** καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἔν. **53** ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας, ἐβούλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν.

54 ὁ οὖν Ἰησοῦς οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν, κάκετ ἔμεινεν μετὰ τῶν μαθητῶν.

55 ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ Πάσχα, ἵνα ἀγνίσωσιν ἔαυτούς. **56** εζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἐστηκότες, τί δοκεῖ ύμῖν? ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἔορτήν; **57** δεδώκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὰς, ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν, μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

Chapter 12

1ό οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα, ἥλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦς.

2ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὃ δὲ Λάζαρος εἶς ἦν ἐκ τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. **3**ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψεν τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔξεμαξεν ταῖς θριξῖν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ; ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὄσμῆς τοῦ μύρου. **4**λέγει δὲ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἶς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὃ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι, **5**διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων, καὶ ἐδόθη πτωχοῖς? **6**εἶπεν δὲ τοῦτο, οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον ἔχων τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. **7**εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, ἄφες αὐτήν, ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου, τηρήσῃ αὐτό; **8**τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.

9ἔγνω οὖν ὁ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ιουδαίων, ὅτι ἐκεῖ ἐστιν; καὶ ἥλθον, οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. **10**ἔβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, **11**ὅτι πολλοὶ δὲ αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ιουδαίων, καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

12τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος πολὺς, ὃ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς Τερεσόλυμα, **13**ἥλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραύγαζον, ὡσαννά! εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ! **14**εύρων δὲ ὁ Ἰησοῦς ὄνταριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθώς ἐστιν γεγραμμένον, **15**μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιών; Ἰδού, ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὅνου. **16**ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. **17**ἔμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὃ ὧν μετ' αὐτοῦ, ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. **18**διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. **19**οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπαν πρὸς ἑαυτούς, θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν; Ἰδε, ὁ κόσμος ὅπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.

20ἡσαν δὲ Ἐλληνές τινες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ; **21**οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππι, τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἡρώτων αὐτὸν λέγοντες, κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. **22**ἔρχεται ὁ Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ, ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος καὶ λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ. **23**ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται αὐτοῖς λέγων, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου. **24**ἀμήν, ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πιεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει; ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει. **25**ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολλύει αὐτήν; καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. **26**ἐὰν ἐμοὶ τις διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω; καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται. ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ Πατήρ.

27νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴτω, Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης? ἀλλὰ διὰ τοῦτο, ἥλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. **28**Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. ἥλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ: καὶ ἐδόξασα, καὶ πάλιν δοξάσω.

29ὁ οὖν ὄχλος ὃ ἐστῶς καὶ ἀκούσας, ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι. ἀλλοι ἔλεγον, ἄγγελος αὐτῷ λελάηκεν. **30**ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, οὐ δι' ἐμὲ, ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. **31**νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου; νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω. **32**κάγω ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἐμαυτόν.

33τοῦτο δὲ ἔλεγεν, σημαίνων ποιῶ θανάτῳ ἡμελλεν ἀποθηγίσκειν. **34**ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ἡμεῖς ἡκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς λέγεις σὺ, ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν Υἱὸν τοῦ Ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου; **35**εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἔτι μικρὸν χρόνον, τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστιν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ; καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ, οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. **36**ώς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱὸί φωτὸς γένησθε.

ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν, ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. **37**τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτὸν, **38**ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπεν, Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν? καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη? **39**διὰ τοῦτο οὐκ ἡδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας, **40**τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὄφθαλμούς καὶ ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἰδωσιν τοῖς ὄφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ, καὶ στραφῶσιν καὶ ἰάσομαι αὐτούς. **41**ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας, ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. **42**ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους

ούχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται; **43** ἡγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἥπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

44 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ εἰς τὸν πέμψαντά με; **45** καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ, θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. **46** ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. **47** καὶ ἔάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥήμάτων, καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν, οὐ γὰρ ἤλθον, ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. **48** ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου, ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν; ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. **49** ὅτι ἐγὼ ἔξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με Πατήρ αὐτός μοι ἐντολὴν δέδωκεν—τί εἴπω, καὶ τί λαλήσω. **50** καὶ οἶδα, ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴν αἰώνιος ἔστιν. ἂν οὖν ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ Πατήρ, οὕτως λαλῶ.

Chapter 13

1 πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα, ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν Πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἡγάπησεν αὐτούς. **2** καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἡδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν, ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας, Σίμωνος Ἰσκαριώτης, **3** εἰδὼς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ ὁ Πατήρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει, **4** ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἴμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν; **5** εἴτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἥρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ὡς ἦν διεζωσμένος. **6** ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον; λέγει αὐτῷ, Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; **7** ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὁ ἐγὼ ποιῶ σὺ, οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. **8** λέγει αὐτῷ Πέτρος, οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς αὐτῷ, ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. **9** λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. **10** λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν, εἰ μὴ τοὺς πόδας νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος; καὶ ὑμεῖς καθαροί ἔστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. **11** ἥδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν; διὰ τοῦτο εἶπεν, ὅτι οὐχὶ πάντες καθαροί ἔστε.

12 ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔλαβεν τὰ ἴμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀνέπεσεν, πάλιν εἶπεν αὐτοῖς, γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν? **13** ὑμεῖς φωνεῖτε με ὁ Διδάσκαλος καὶ, ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε, εἰμὶ γάρ. **14** εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας, ὁ Κύριος καὶ ὁ Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας. **15** ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. **16** ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν διοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. **17** εἰ ταῦτα οἶδατε, μακάριοί ἔστε ἐὰν ποιήσετε αὐτά. **18** οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω. ἐγὼ οἶδα τίνας ἔξελεξάμην, ἀλλ' ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ, ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. **19** ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα πιστεύσητε ὅταν γένηται, ὅτι ἐγώ εἰμι.

20 ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἄν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει; ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων, λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

21 ταῦτα εἰπών, ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν, ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰς ἔξ ὑμῶν παραδώσει με. **22** ἔβλεπον εἰς ἄλλήλους οἱ μαθηταὶ, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. **23** ἦν δὲ ἀνακείμενος εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἡγάπα ὁ Ἰησοῦς. **24** νεύει οὖν τούτων Σίμωνος Πέτρος, πυθέσθαι τίς ἄν εἴη περὶ οὗ λέγει. **25** ἐπιπεσών οὖν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ, Κύριε, τίς ἔστιν? **26** ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς, ἐκεῖνός ἔστιν ὡς ἐγὼ, βάψας τὸ ψωμίον, ἐπιδώσω καὶ δῶσω αὐτῷ. βάψας οὖν τὸ ψωμίον, δίδωσιν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτη. **27** καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὁ ποιεῖς ποίησον τάχειον. **28** τούτῳ δὲ οὐδὲὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων, πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ; **29** τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀγόρασον ὃν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν; ἡ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. **30** λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον, ἐκεῖνος ἐξῆλθεν εὐθύς; ἦν δὲ νύξ.

31 ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει ὁ Ἰησοῦς, νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. **32** καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. **33** τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι. ζητήσετε με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. **34** ἐντολὴν καυνὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους; καθὼς ἡγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. **35** ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἔστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

36λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ ὑπάγεις? ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς, ὅπου ὑπάγω, οὐ δύνασαι μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεις δὲ ὑστερον. **37**λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κύριε, διὰ τί οὐ δύναμαι σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπέρ σοι θήσω. **38**ἀποκρίνεται Ἰησοῦς, τὴν ψυχήν σου ὑπέρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ, ἔως οὗ ἀρνήσῃ με τρίς.

Chapter 14

1μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία; πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. **2**ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρός μου, μοναὶ πολλαὶ εἰσιν; εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν, ὅτι πορεύομαι ἐτοιμάσαι τόπον ὑμῖν; **3**καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἐτοιμάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, καὶ ὑμεῖς ἥτε. **4**καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, οἴδατε τὴν ὁδόν. **5**λέγει αὐτῷ Θωμᾶς, Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις; πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι? **6**λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδός, καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ζωή. οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα, εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. **7**εὶς ἐγνώκατε με, καὶ τὸν Πατέρα μου γνώσεσθε, καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἐωράκατε αὐτόν.

8λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. **9**λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἐωρακώς ἐμὲ, ἐώρακεν τὸν Πατέρα; πῶς σὺ λέγεις, δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα? **10**οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοὶ ἐστιν? τὰ ρήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ; ὁ δὲ Πατὴρ ἐν ἐμοὶ μένων, ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ. **11**πιστεύετε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοὶ; εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε. **12**ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, κάκενος ποιήσει, καὶ μεζονα τούτων ποιήσει, ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν Πατέρα πορεύομαι. **13**καὶ ὅ τι ἂν αἰτήσῃς ἐν τῷ ὄνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Γεννητών. **14**εάν τι αἰτήσῃς με ἐν τῷ ὄνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω.

15εὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσετε. **16**καὶ ἐγὼ ἔρωτήσω τὸν Πατέρα, καὶ ἄλλον Παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἥτις **17**τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸν οὐδὲ γινώσκει. ὑμεῖς γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει, καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται.

18οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὄρφανούς; ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. **19**εἴτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτε με; ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. **20**ἐν ἑκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρί μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, καὶ ἐν ὑμῖν. **21**οἱ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτὰς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με; ὁ δὲ ἀγαπῶν με, ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ Πατρός μου; καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. **22**λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης, Κύριε, τί γέγονεν, ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; **23**ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ Πατὴρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα, καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα. **24**οἱ μὴ ἀγαπῶν με, τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ; καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε, οὐκ ἔστιν ἐμὸς, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με Πατρός.

25ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων; **26**οἱ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἀγιον, ὃ πέμψει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ ὄνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα, καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἡ εἶπον ὑμῖν. **27**εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν; εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν; οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω.

28ἡκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἡγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἄν, ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα, ὅτι ὁ Πατὴρ μείζων μού ἐστιν. **29**καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται, πιστεύσῃς. **30**οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν; ἔρχεται γάρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, **31**ἀλλὰ ἵνα γνῷ ὁ κόσμος, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατο μοι ὁ Πατὴρ, οὕτως ποιῶ. ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

Chapter 15

1ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πατὴρ μου ὁ γεωργός ἐστιν. **2**πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἴρει αὐτό; καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ. **3**ἥδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε, διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. **4**μείνατε ἐν ἐμοὶ, καὶ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἐσαυτοῦ, ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε. **5**ἐγὼ εἰμι ἡ ἄμπελος; ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ

κάγω ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν; ὅτι χωρὶς ἐμοῦ, οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. **6**Ἐὰν μή τις μένη ἐν ἐμοὶ, ἔβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἔξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται. **7**Ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ, καὶ τὰ ρήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε, αἰτήσασθε καὶ γενήσεται ὑμῖν. **8**Ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γένησθε ἐμοὶ μαθηταί. **9**καθὼς ἡγάπησέν με ὁ Πατήρ, κἀγὼ ὑμᾶς ἡγάπησα; μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. **10**Ἐὰν τὰς ἐντολὰς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ τοῦ Πατρός τὰς ἐντολὰς τετήρηκα, καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. **11**ταῦτα λελάηκα ὑμῖν, ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ἦ, καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.

12αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἡγάπησα ὑμᾶς. **13**μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ύπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. **14**ύμεῖς φίλοι μού ἔστε, ἐὰν ποιητε ἄ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. **15**οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος. ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἄ ἥκουσα παρὰ τοῦ Πατρός μου, ἐγνώρισα ὑμῖν. **16**οὐχ ὑμεῖς με ἔξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἔξελεξάμην ὑμᾶς; καὶ ἔθηκα ὑμᾶς, ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε, καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ; ἵνα ὅ τι ἄν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ ὄνόματί μου, δῷ ὑμῖν. **17**ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους.

18εὶς ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. **19**εὶς ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἄν τὸ ἴδιον ἐφίλει; ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἔξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. **20**μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, οὐκ ἐστὶν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν; εἰ τὸν λόγον μου ἐτέρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. **21**ἄλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἰδασιν τὸν πέμψαντά με. **22**εὶς μὴ ἥλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἀμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν; νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἀμαρτίας αὐτῶν. **23**οὐκ ἐμὲ μισῶν, καὶ τὸν Πατέρα μου μισεῖ. **24**εὶς τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἄ οὐδεὶς ἄλλος ἐποίησεν, ἀμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν; νῦν δὲ καὶ ἐωράκασιν καὶ μεμισήκασιν, καὶ ἐμὲ καὶ τὸν Πατέρα μου. **25**ἄλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος, ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν.

26ὅταν ἔλθῃ ὁ Παράκλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρός, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ. **27**καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε.

Chapter 16

1ταῦτα λελάηκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. **2**ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς; ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς, δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. **3**καὶ ταῦτα ποιήσουσιν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν Πατέρα οὐδὲ ἐμέ. **4**ἄλλὰ ταῦτα λελάηκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα αὐτῶν, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν.

ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. **5**νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἔρωταὶ με, ποῦ ὑπάγεις? **6**ἄλλ' ὅτι ταῦτα λελάηκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. **7**ἄλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς; ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. **8**καὶ ἐλθὼν, ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἀμαρτίας, καὶ περὶ δικαιοσύνης, καὶ περὶ κρίσεως; **9**περὶ ἀμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμὲ; **10**περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν Πατέρα ὑπάγω, καὶ οὐκέτι θεωρεῖτε με; **11**περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἀρχῶν τοῦ κόσμου τούτου κέκριται.

12ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. **13**ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ διηγήσει ὑμᾶς ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ; οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἔαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούσει, λαλήσει; καὶ τὰ ἔρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. **14**ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. **15**πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, ἐμά ἐστιν; διὰ τοῦτο εἶπον, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.

16μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτε με; καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. **17**εἶπαν οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτε με; καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ οὕτι ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα; **18**ἔλεγον οὖν, τί ἐστιν τοῦτο, τὸ μικρόν; οὐκ οἶδαμεν τί λαλεῖ. **19**ἔγνων Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἔρωταῖν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων, ὅτι εἶπον, μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτε με; καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με? **20**ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὃ δὲ κόσμος χαρήσεται; ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. **21**ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἥλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς; ὅταν

δὲ γεννήση τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἀνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. ²²καὶ ὑμεῖς οὖν νῦν μὲν λύπτην ἔχετε; πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν, οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν. ²³καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω ὑμῖν, ἂν τι αἰτήσητε τὸν Πατέρα, δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὄνόματί μου. ²⁴ἔως ἃρτι οὐκ ἡτήσατε οὐδέν ἐν τῷ ὄνόματί μου. αἰτεῖτε καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ἥτις πεπληρωμένη.

²⁵ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν; ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ Πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν. ²⁶ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὄνόματί μου αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα περὶ ὑμῶν; ²⁷αὐτὸς γὰρ ὁ Πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε, καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ Θεοῦ ἔξηλθον. ²⁸ἔξηλθον παρὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ ἐλήλυθε εἰς τὸν κόσμον; πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον, καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα.

²⁹λέγουσιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἵδε, νῦν ἐν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. ³⁰νῦν οἶδαμεν ὅτι οὗτος πάντα, καὶ οὐ χρείαν ἔχεις, ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ. ἐν τούτῳ πιστεύομεν, ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἔξηλθε. ³¹ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἰησοῦς, ἃρτι πιστεύετε? ³²ἰδοὺ, ἔρχεται ὥρα καὶ ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἔκαστος εἰς τὰ ἴδια, κάμε μόνον ἀφῆτε; καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ Πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστιν. ³³ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔχετε, ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

Chapter 17

¹ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπάρας τοὺς ὄφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν, Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα; δόξασόν σου τὸν Υἱόν, ἵνα ὁ Υἱὸς δοξάσῃ σέ. ²καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἔξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. ³αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσι σὲ, τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλας, Ἰησοῦν Χριστόν. ⁴ἐγὼ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας, ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω. ⁵καὶ νῦν δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ σεαυτῷ, τῇ δόξῃ ἥτις εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον, εἶναι παρὰ σοί.

⁶ἔφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς ἔδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ἡσαν, κάμοι αὐτοὺς ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετήρηκαν. ⁷νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι, παρὰ σοῦ εἰσιν; ⁸ὅτι τὰ ὄρηματα ἡ ἔδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἔξηλθον; καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ⁹ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ; οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοὶ εἰσιν. ¹⁰καὶ τὰ ἐμὰ πάντα, σά ἐστιν; καὶ τὰ σὰ, ἐμά; καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. ¹¹καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κάγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ Ἀγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὄνόματί σου, ὡς δέδωκάς μοι, ἵνα ὕστιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς. ¹²ὅτε ἥμην μετ' αὐτῶν, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄνόματί σου, ὡς δέδωκάς μοι; καὶ ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἔξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μή ὁ οὐδός τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ. ¹³νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν, πεπληρωμένην ἐν ἑαυτοῖς. ¹⁴ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. ¹⁵οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρης αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. ¹⁶ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν, καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. ¹⁷άγιασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ; ὁ λόγος ὁ σὸς ἀληθειά ἐστιν. ¹⁸καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κάγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον; ¹⁹καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἀγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὕστιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ.

²⁰οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμὲ, ²¹ἵνα πάντες ἐν ὕσιν, καθὼς σύ, Πάτερ, ἐν ἐμοὶ, κάγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὕσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ²²κάγὼ τὴν δόξαν ἥν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὕσιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς ἔν; ²³ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὕσιν τετελειωμένοι εἰς ἐν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας, καὶ ἡγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἡγάπησας. ²⁴Πάτερ, ὃ δέδωκάς μοι θέλω, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ, κάκενοι ὕσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν, ἥν δέδωκάς μοι, ὅτι ἡγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου.

²⁵Πάτερ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ²⁶καὶ ἔγνωρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου, καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἡγάπη ἥν ἡγάπησάς με, ἐν αὐτοῖς ἥτις, κάγὼ ἐν αὐτοῖς.

Chapter 18

1ταῦτα εἰπών, Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Κεδρῶν, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. **2**ἥδει δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. **3**ό οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐκ τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν, καὶ λαμπάδων, καὶ ὅπλων. **4**Ιησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν, ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς, τίνα ζητεῖτε? **5**ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς, ἐγώ εἰμι. **6**τοις δὲ καὶ Ἰούδας, ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν, μετ' αὐτῶν. **7**ώς οὖν εἶπεν αὐτοῖς, ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθαν εἰς τὰ ὄπίσω καὶ ἔπεσαν χαμαὶ. **8**πάλιν οὖν ἐπηρώτησεν αὐτούς, τίνα ζητεῖτε? οἱ δὲ εἶπον, Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. **9**ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἀφετε τούτους ὑπάγειν; **10**τίνα πληρωθῆ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. **11**Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν, εἶλκυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον, καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὡτάριον τὸ δεξιόν; ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. **12**εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην; τὸ ποτήριον δὲ δέδωκέν μοι ὁ Πατὴρ, οὐ μὴ πίω αὐτό?

13ἡ οὖν σπεῖρα, καὶ ὁ χιλίαρχος, καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων, συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτὸν. **14**καὶ ἥγαγον πρὸς Ἀνναν πρώτον, ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, δῖς ἦν ἀρχιερεὺς αὐτὸν ἐκείνου. **15**ἡν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἔνα ἀνθρωπὸν ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

16ἡκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως. **17**ό δὲ Πέτρος ἴστηκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὃς ἦν γνωστὸς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον. **18**λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός τῷ Πέτρῳ, μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου? λέγει ἐκεῖνος, οὐκ εἰμί.

19ίστηκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται, ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο; ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτρος μετ' αὐτῶν ἔστως καὶ θερμαινόμενος.

20ό οὖν ἀρχιερεὺς ἤρωτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. **21**ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς, ἐγώ παρρησίᾳ λελάληκα τῷ κόσμῳ; ἐγώ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ιερῷ, ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. **22**τί με ἐρωτᾷς? ἐρώτησον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς; **23**ἴδε, οὗτοι οἰδασιν ἀ εἶπον ἐγώ. **24**ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εἰς παρεστηκῶς τῶν ὑπηρετῶν ἐδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών, οὕτως ἀποκρίνη τῷ ἀρχιερεῖ? **25**ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς, εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ; εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις? **26**ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἀννας, δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα.

27ἡν δὲ Σίμων Πέτρος ἔστως καὶ θερμαινόμενος, εἶπον οὖν αὐτῷ, μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ? ἡρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, οὐκ εἰμί. **28**λέγει εἰς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενῆς ὧν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος τὸ ὡτίον, οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ? **29**πάλιν οὖν ἡρνήσατο Πέτρος, καὶ εὔθεως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.

30ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον; ἦν δὲ πρωῒ. καὶ αὐτὸι οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν, ἀλλὰ φάγωσιν τὸ Πάσχα. **31**ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πειλᾶτος ἔξω πρὸς αὐτοὺς καὶ φησίν, τίνα κατηγορίαν φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου? **32**ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, εἰ μὴ ἦν οὗτος κακὸν ποιῶν, οὐκ ἂν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. **33**εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος, λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν, κρίνατε αὐτόν. εἶπον αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα; **34**ίνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπεν, σημαίνων ποίω θανάτῳ ἥμελλεν ἀποθνήσκειν.

35εἰσῆλθεν οὖν πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον ὁ Πειλᾶτος, καὶ ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; **36**ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, ἀπὸ σεαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἡ ἄλλοι εἶπόν σοι περὶ ἐμοῦ? **37**ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος, μήτι ἐγώ Ἰουδαῖος εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοὶ. τί ἐποίησας? **38**ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, ἡ βασιλεία ἡ ἐμή οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου; εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται οἱ ἐμοὶ ἡγωνίζοντο ἄν, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις. νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. **39**εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος, οὐκοῦν βασιλεὺς εἶσθι; **40**ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι. ἐγώ εἰς τοῦτο γεγέννημαι, καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ. πᾶς ὁ ὧν ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει μου τῆς φωνῆς.

41λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος, τί ἔστιν ἀλήθεια?

καὶ τοῦτο εἰπὼν, πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς, ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εύρίσκω ἐν αὐτῷ.

³⁹ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν, ἵνα ἔνα ἀπολύσω ὑμῖν ἐν τῷ Πάσχα; βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν τὸν Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων? ⁴⁰ἐκραύγασαν οὖν πάλιν λέγοντες, μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν! ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς ληστής.

Chapter 19

¹τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πειλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσεν. ²καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἴματιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν; ³καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον, χαῖρε, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων! καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ράπίσματα. ⁴ἐξῆλθεν πάλιν ἔξω ὁ Πειλᾶτος, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἱδε, ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι αἰτίαν ἐν αὐτῷ οὐχ εύρίσκω. ⁵ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἴματιον. καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἱδού, ὁ ἄνθρωπος! ⁶ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες, σταύρωσον! σταύρωσον! λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος, λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε; ἐγὼ γὰρ οὐχ εύρισκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. ⁷ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, ὑμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὄφειλει ἀποθανεῖν, ὅτι Υἱὸν Θεοῦ ἔσατὸν ἐποίησεν.

⁸ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πειλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη. ⁹καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ, πόθεν εἴσι σύ? ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. ¹⁰λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος, ἐμοὶ οὐ λαλεῖς? οὐκ οἶδας ὅτι ἔξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαι σε, καὶ ἔξουσίαν ἔχω σταυρῶσαι σε? ¹¹ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς, οὐκ εἶχες ἔξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν, εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν. διὰ τοῦτο ὁ παραδούς μέ σοι, μείζονα ἀμαρτίαν ἔχει. ¹²ἐκ τούτου ὁ Πειλᾶτος ἐζήτει ἀπολῦσαι αὐτόν; οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραύγασαν λέγοντες, ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἴ φίλος τοῦ Καίσαρος. πᾶς ὁ βασιλέας ἔσατὸν ποιῶν, ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι.

¹³οἱ οὖν Πειλᾶτος, ἀκούσας τῶν λόγων τούτων, ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματος, εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἐβραΐστι δὲ, Γαββαθᾶ. ¹⁴ἥν δὲ παρασκευὴ τοῦ Πάσχα, ὥρα ἦν ὡς ἔκτη. καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις, Ἱδε, ὁ βασιλεὺς ὑμῶν! ¹⁵οἱ δὲ ἐκραύγασαν, ἄρον! ἄρον! σταύρωσον αὐτόν! λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος, τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω? ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, οὐκ ἔχομεν βασιλέα, εἰ μὴ Καίσαρα. ¹⁶τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς, ἵνα σταυρωθῇ.

παρέλαβον δὲ τὸν Ἰησοῦν; ἀπήγαγον ¹⁷καὶ βαστάζων ἔσατῷ τὸν σταυρὸν, ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον, Κρανίου Τόπον, ὃ λέγεται Ἐβραΐστι, Γολγοθᾶ; ¹⁸ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο, ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. ¹⁹ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πειλᾶτος, καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. ἦν δὲ γεγραμμένον, Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. ²⁰τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως, ὅπου ἐσταύρωθεν ὁ Ἰησοῦς; καὶ ἦν γεγραμμένον Ἐβραΐστι, Ρωμαϊστι, Ἐλληνιστι. ²¹ἔλεγον οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, μὴ γράφε, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν, Βασιλεὺς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. ²²ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος, δέ γέγραφα, γέγραφα. ²³οἱ οὖν στρατιῶται ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἴματια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσερα μέρη, ἐκάστῳ στρατιώτη μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτῶν ἄραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου. ²⁴εἶπον οὖν πρὸς ἄλλήλους, μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται; ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ ἡ λέγουσα, διεμερίσαντο τὰ ἴματιά μου ἔαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἴματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν; ²⁵ἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. ²⁶Ιησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα, καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα δὲν ἤγαπα, λέγει τῇ μητρὶ, γύναι, ἰδού, ὁ υἱός σου. ²⁷εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ, Ἱδε, ἡ μήτηρ σου. καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ ἔδια.

²⁸μετὰ τοῦτο εἶδὼς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἥδη πάντα τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ Γραφὴ, λέγει, διψῶ. ²⁹σκεῦος ἔκειτο ὅξους μεστὸν; σπόγγον οὖν μεστὸν τοῦ ὅξους ύσσωπῷ περιθέντες, προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. ³⁰ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὅξος Ἰησοῦς, εἶπεν, τετέλεσται! καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν, παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.

³¹οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ Σαββάτῳ (ἥν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ Σαββάτου), ἡρώτησαν τὸν Πειλᾶτον, ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. ³²ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συνσταυρωθέντος αὐτῷ; ³³ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον ἥδη αὐτὸν τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη. ³⁴ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ

αύτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ἐξῆλθεν εὐθὺς αἷμα καὶ ὕδωρ. **35**καὶ ὁ ἑώρακὼς μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία, καὶ ἐκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύητε. **36**ἔγένετο γὰρ ταῦτα, ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ, ὃστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. **37**καὶ πάλιν ἐτέρα Γραφὴ λέγει, ὅψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.

38μετὰ δὲ ταῦτα, ἡρώτησεν τὸν Πειλᾶτον Ἰωσῆφὸν ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὃν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ; καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πειλᾶτος, ἥλθεν οὖν καὶ ἤρεν τὸ σῶμα αὐτοῦ. **39**ἥλθεν δὲ καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης, ὡς λίτρας ἑκατόν. **40**ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. **41**Ἔν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κῆπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέποτε οὐδεὶς ἦν τεθειμένος. **42**ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

Chapter 20

1τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωῒ, σκοτίας ἔτι οὔσης, εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἡρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. **2**τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον, καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς, ἥραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. **3**ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. **4**ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὄμοι, καὶ ὁ ἄλλος μαθητής προέδραμεν τάχειον τοῦ Πέτρου, καὶ ἥλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον. **5**καὶ παρακύψας, βλέπει κείμενα τὰ ὄθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. **6**ἔρχεται οὖν καὶ Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὄθόνια κείμενα, **7**καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὄθονίων κείμενον, ἀλλὰ χωρὶς ἐντευλιγμένον εἰς ἓν τόπον. **8**τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν; **9**οὐδέποτε γὰρ ἤδεισαν τὴν Γραφὴν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. **10**ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς αὐτοὺς οἱ μαθηταί.

11Μαρία δὲ ἴστήκει πρὸς τῷ μνημείῳ ἔξω κλαίουσα. ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, **12**καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἔνα πρὸς τῇ κεφαλῇ, καὶ ἔνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. **13**καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι, γύναι, τί κλαίεις? λέγει αὐτοῖς, ὅτι ἥραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἴδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. **14**ταῦτα εἰποῦσα, ἐστράφη εἰς τὰ ὄπιστα, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐστῶτα, καὶ οὐκ ἥδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν. **15**λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς, γύναι, τί κλαίεις? τίνα ζητεῖς? ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν, λέγει αὐτῷ, κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, κάγὼ αὐτὸν ἀρῶ. **16**λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς, Μαριάμ! στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ Ἐβραϊστί, Ραββουνεί (ὅ λέγεται, Διδάσκαλε). **17**λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς, μή μου ἀπτου, οὕπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν Πατέρα; πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ εἰπέ αὐτοῖς, ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου, καὶ Πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου, καὶ Θεὸν ὑμῶν. **18**ἔρχεται Μαριάμ ἡ Μαγδαληνὴ ἀγγέλουσα τοῖς μαθηταῖς, ὅτι ἐώρακα τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

19οὕσης οὖν ὁ βίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἥλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς, εἰρήνη ὑμῖν. **20**καὶ τοῦτο εἰπών, ἔδειξεν τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. ἔχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ, ἰδόντες τὸν Κύριον. **21**εἶπεν οὖν αὐτοῖς πάλιν, εἰρήνη ὑμῖν; καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ Πατήρ, κάγὼ πέμπω ὑμᾶς. **22**καὶ τοῦτο εἰπών, ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς, λάβετε Πνεῦμα Ἀγιον. **23**ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφέωνται αὐτοῖς; ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

24Θωμᾶς δὲ, εῖς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἥλθεν Ἰησοῦς. **25**ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί, ἐωράκαμεν τὸν Κύριον. ὃ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

26καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ᔢρχεται ὁ Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἐστη εἰς τὸ μέσον, καὶ εἶπεν, εἰρήνη ὑμῖν. **27**εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ, φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὥδε, καὶ ἵδε τὰς χεῖράς μου; καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου; καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.

28ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου! **29**λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας; μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες, καὶ πιστεύσαντες.

30πολλὰ μὲν οὗν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ; **31**ταῦτα δὲ γέγραπται, ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἔστιν ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες, ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

Chapter 21

1μετὰ ταῦτα, ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος; ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως: **2**ἥσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος, καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος, καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. **3**λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος, ὑπάγω ἀλιεύειν. λέγουσιν αὐτῷ, ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἔξηλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.

4πρωΐας δὲ ἥδη γενομένης, ἔστη Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγαλόν; οὐ μέντοι ἥδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἔστιν. **5**λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε? ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, οὐ. **6**δὲ εἶπεν αὐτοῖς, βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εύρήσετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸν ἐλκύσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. **7**λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἥγαπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, ὁ Κύριός ἔστιν. Σίμων οὖν Πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἔστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν. **8**οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἤλθον, οὐ γὰρ ἥσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλὰ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων.

9ώς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην, καὶ ὄψάριον ἐπικείμενον, καὶ ἄρτον. **10**λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὄψαρίων ὃν ἐπιάσατε νῦν. **11**ἀνέβη οὖν Σίμων Πέτρος, καὶ εἴλκυσεν τὸ δίκτυον εἰς τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἔκατὸν πεντήκοντα τριῶν; καὶ τοσούτων ὅντων, οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. **12**λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, δεῦτε, ἀριστήσατε. οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἔξετάσαι αὐτόν, σὺ τίς εἶ? εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἔστιν.

13ἔρχεται Ἰησοῦς, καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὄψάριον ὁμοίως. **14**τοῦτο ἥδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς, ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.

15ὅτε οὖν ἤριστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς, Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾶς με πλέον τούτων? λέγει αὐτῷ, ναί, Κύριε; σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ, βόσκε τὰ ἀρνία μου. **16**λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον, Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾶς με? λέγει αὐτῷ, ναί, Κύριε; σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ, ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. **17**λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον, Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με? ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, φιλεῖς με? καὶ λέγει αὐτῷ, Κύριε, πάντα σὺ οἶδας; σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, βόσκε τὰ προβάτια μου. **18**ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώνυνες σεαυτὸν, καὶ περιεπάτεις ὅπου ἦθελες; ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χειράς σου, καὶ ἄλλος ζώσει σε, καὶ οἶσει ὅπου οὐ θέλεις. **19**τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίᾳ θανάτῳ δοξάσει τὸν Θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν, λέγει αὐτῷ, ἀκολούθει μοι.

20ἐπιστραφεὶς, ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἥγαπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν, Κύριε, τίς ἔστιν, ὁ παραδιδούς σε? **21**τοῦτον οὖν ιδών, ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ, Κύριε, οὗτος δὲ τί? **22**λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἔως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ? σύ μοι ἀκολούθει! **23**ἔξηλθεν οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει. οὐκ εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ', ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἔως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ?

24οὗτός ἔστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων, καὶ ὁ γράψας ταῦτα, καὶ οἶδαμεν ὅτι ἀληθὴς αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἔστιν. **25**ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἀ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἓν, οὐδ' αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρήσειν τὰ γραφόμενα βιβλία.

Tischendorf Greek New Testament 8th edition Contributors

eBible.org

Clint Yale

Dr. Maurice A. Robinson

Ulrik Sandborg-Petersen

Door43 World Missions Community